

OBSAH

Předmluva	5
I. Ochranné přístroje pro generátory	11
Nebezpečné stavy a poruchy generátorů	11
Jednotlivé používané pojmy a technické detaily relé	15
Popis jednotlivých článků, z nichž bývají sekundární relé sestavena	17
1. Popudový článek relé	17
2. Kontakty relé	23
3. Časová relé	25
4. Pomocná relé	32
5. Padáčky	48
6. Ostatní konstrukční detaily relé	50
Nadproudová ochrana (maximální)	56
Nezávislé nadproudové relé Křížík	59
Nadproudová ochrana Křížík	60
Nadproudové časově nezávislé relé RMns-ČKD	62
Nezávislé nadproudové relé AN-ČKD	63
Nadproudové relé AEG	64
Nadproudová nezávislá ochrana Siemens	65
Nezávislé nadproudové relé S-BBC	66
Nadproudová relé Křížík - 1952	68
Nadproudová časová relé AM 11, AM 12, AM 13	70
Nadproudová relé Křížík A 11, A 12, A 13	78
Sovětské nadproudové relé $\Theta\Gamma$ - 520	80
Závislá nadproudová relé	80
Polozávislé relé nadproudové Křížík, AP 1 až AP 4	83
Jednofázové nadproudové relé, závisle zpožděné AP 5	85
Vnitřní mezifázové zkraty v generátorech nebo transformátorech	87
Rozdílová ochrana generátorů	87
Rozdílová ochrana AEG	92
Rozdílová ochrana BBC	93
Rozdílové relé RJJ-Křížík	93
Rozdílová ochrana RJL3 - Křížík	97
Rozdílová ochrana RS2J - Křížík	98
Rozdílová ochrana CA - ČKD	99
Rozdílová ochrana Siemens (stabilizovaná)	101
Rozdílová ochrana transformátorů	104
Novější typy rozdílových ochran	113
Rozdílová ochrana s usměrňovači RT20	113
Rychlá rozdílová ochrana MOSENERGO	114
Stabilizovaná rozdílová a nadproudová ochrana AR3T (PTP) - Křížík - 1952	115
Rozdílová a nadproudová ochrana AR3T pro generátory (PTP)	119
Rozdílová ochrana transformátoru s trojím vinutím	121
Rozdílová ochrana Křížík typu R 20 pro transformátory	123
Rozdílová ochrana Křížík typu R 21 G	126
Rozdílová ochrana Křížík, typu R 21 T	126
Zásady zapojení rozdílových ochran transformátorů	128
Zemní spojení v generátorech	133
Zemní spojení ve statoru generátoru	134
Zemní ochrany	147
Zemní wattová ochrana Křížík (r. 1933)	147

Zemní ochrany Siemens	150
Zemní ochrany statoru BBC	152
Zemní statorové ochrany Křižík-1952	155
Wattmetrické směrové relé, typ GSGT, GSST	163
Napětové relé frekvenčního typu F1 - Křižík 1958	165
Zemní ochrana transformátoru	168
Plynová (Buchholzova) relé k ochraně transformátorů s konservátory	168
Zemní spojení v generátorovém rotoru	173
Ochrana rotoru generátoru před druhým zemním spojením	176
Relé pro ochranu rotoru GR 20	177
Ochrana před spojením mezi závity téže fáze	179
Ochrana před zvýšeným napětím	180
Ochrana před poklesem napětí	186
Ochrana před zpětným výkonem	186
Náhlé přerušení budicího obvodu nebo ztráta buzení	188
Kontrola nesouměrného zatížení generátoru	189
Ochrana při nesouměrném zatížení N 10	191
Ochrana proti přehřátí generátoru — kontaktní teploměry	193
Samočinné odbuzení generátoru	197
Odbuzení kmitavým odporem Siemens	199
Odbuzovače CLE - ČKD	202
Hašení generátoru	208
Vodíkové chlazení	212
Brzdění generátoru	214
Zkoušení relé	219
Regulační proudový transformátor A1 - Křižík	224
Vteřinoměr Křižík - typ S1	225
Pořadí zkoušek při uvedení generátoru s transformátorem do chodu	226
Příklad zapojení ochrany generátoru	228
Poruchová signalisace	232
Montáž relé na rozváděč	235
Některé ochrany užívané ve vlastních spotřebách elektráren	237
Teplné nadproudové relé Křižík A 2B, A 3B	237
Dlouhodobé časové relé VTM	241
Relé na opačný sled fáze V N1	243
Zajištění vlastních spotřeb v elektrárnách	244
Vybavení a seřízení ochrany podle směrnic č. 55	248
II. Regulátory	251
Řídicí přístroje pro generátory	251
Regulátory napětí	251
Rozdělení regulátorů napětí	252
Citlivost regulátoru napětí	255
Rychlost regulátoru napětí	255
Stabilita regulátoru	256
Kompaundace regulátorů napětí	258
Zpětné vedení	260
Vnější spojení regulátorů v elektrárnách a jejich stabilisace	260
Popis jednotlivých typů regulátorů	262
Regulátory přímé	262
Rychlý regulátor napětí Tirrill-AEG	262
Vibrační rychloregulátor TR4 - Křižík - 1952	267
Vibrační rychloregulátor TR10 - Křižík - 1952	271
Automatický rychloregulátor Křižík RS 3V	276
Regulátor Křižík RV B	277
Automatický rychloregulátor Křižík VR 3	278
Vibrační regulátor sovětský	281
Rychlý regulátor napětí BBC	282
Regulátor napětí Siemens	290
Regulátory nepřímé	292
Hydraulický regulátor Thoma	292
Hydraulický regulátor „Rex“	298

Olejový regulátor KC - BBC	301
Hydraulický (olejotlakový) regulátor OTR1 - Křižík 1952	306
Motorový pohon MPK pro hydraulické regulátory	308
Hydraulický (olejotlakový) regulátor účinku OTR5 - Křižík 1952	312
Elektromagnetická spojka s motorickým pohonem tvaru LE	315
Impulsové odporový regulátor CH-91 Charkovského elektromechanického závodu	318
Regulace generátoru na stálý účinek	320
Rotační zesilovač (amplidyň)	321
Bezkontaktní (nepohyblivý) regulátor napětí	323
Příklady použití rotačních zesilovačů (rototrolů)	325
Turbogenerátor s hlavními buďicem a rototrolem jako pomocným buďicem	325
Buzení v elektrárně Chastang	328
Ochrany soustrojí Chastang	330
Regulátory pracující s magnetickým zesilovačem	331
Regulátor napětí s transduktorem	332
Kompaundace a korektory buzení v SSSR	335
Elektronický regulátor napětí sovětské konstrukce БЭИ	340
Elektronický regulátor napětí Westinghouse	343
Některé příklady moderní regulace čs. koncepce	344
Regulace napětí v hydrocentrále Lípno	344
Regulace napětí 62,5 MVA s kompaundací (Tisová)	345
Bezkontaktní regulace napětí Křižík MRNG	347
Způsoby buzení generátorů a buďic rychlosti	351
Nárazové buzení	362
Pohon buďičů	367
Příklad zapojení buďičího soustrojí a regulace napětí	374
Regulátor pro transformátory Křižík HRT	375
Regulátory napětí pro regulační transformátory Křižík HRT 2	378
III. Přístroje pro samočinné spínání generátorů	381
Synchronisátory a fázovače	381
Podmínky fázování	381
Synchronoskopy	386
Fázovací soupravy a jejich připojování	389
Rozdělení zařízení a samočinných přístrojů používaných pro fázování	397
Synchronisátory	397
Synchronisátor Siemens	400
Synchronisátor SMT - Křižík	402
Samočinný synchronisátor Křižík STU	405
Srovnávač napětí Křižík SE 2	407
Synchronisátor BBC	408
Fázovače	410
Samočinný fázovač BBC	412
Samočinný fázovač FES - Křižík	420
Rychlofázovač Křižík RFS	424
Samočinný fázovač Siemens	427
Synchronisátor a fázovač Ultrarapid	429
Synchronisátor a fázovač Westinghouse pro automatické elektrárny	432
Synchronizační fázovače sovětských konstrukcí	435
Elektronkový fázovač KA31-35	435
Elektronkový synchronizační fázovač ЭННН	437
Fázovač АСÝ 10	439
Synchronizační fázovač Hydroprojektu SSSR	441
Samosynchronisace generátorů	443
IV. Regulátory generátorů pro souběžný chod elektráren	451
Regulátor kmitočtu BBC	453
Samočinný regulátor výkonu nebo kmitočtu Siemens	458
Elektronkový regulátor výkonu nebo kmitočtu Siemens	462
Příklad řešení regulace dvou sítí	467
Hydraulický regulátor počtu otáček a kmitočtu	470

Sovětské regulátory kmitočtu	472
Regulátor kmitočtu ВЭИ	472
Regulátor kmitočtu СНИЕЛ	473
Regulátor kmitočtu МЭИ	475
Literatura	477